

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางสำหรับคนต่างชาติต่างภาษาทั่วโลก ไม่ใช่เพียงแค่เป็นภาษาที่คนไทยใช้พูดกับฝรั่ง อังกฤษหรืออเมริกันที่เป็นเจ้าของภาษาเท่านั้น แต่เป็นภาษากลางสำหรับใช้ติดต่อกันในระหว่างนานาชาติ ภาษาอังกฤษเป็นกุญแจนำคนไทยไปสู่โลกกว้างทำให้เข้าถึงวิทยาการใหม่ ๆ รอบตัวเรา ทั้งให้ทราบความเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวต่าง ๆ ในโลกและยังเป็นสื่อวัฒนธรรมอันเป็นทางทำให้เกิดความเข้าใจกับนานาชาติ¹

ปัจจุบันนี้ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมากยิ่งขึ้น แม้ในชีวิตประจำวันเราก็อาจประสบกับภาษาอังกฤษได้ เช่น ชื่อสถานที่ ร้านค้า ยารักษาโรค สิ่งของเครื่องใช้ หนังสือพิมพ์ รายการวิทยุ โทรทัศน์ เพลง ภาพยนตร์ ตลอดจนปนอยู่ในภาษาไทยบางคำ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่เข้ามาพร้อมกับวัฒนธรรม ความรู้และสินค้าต่าง ๆ นั้นเอง

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมไทยและมีประโยชน์ต่อเด็กไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะปัจจุบันของประเทศเรากำลังพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวนี้จึงได้จัดให้คนไทยได้เรียนรู้วิชาภาษา

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, รายงานสรุปความคิดเห็นจากการสัมมนาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2511), หน้า 6.

อังกฤษโดยกำหนดให้เป็นวิชาสามัญในหลักสูตร ทั้งแก่การศึกษาภาคบังคับ ชั้นประถมศึกษา
ตอนปลาย จนถึงระดับอุดมศึกษา

ตามหลักสูตรประ โยคประถมศึกษาตอนปลายพ.ศ. 2503 ได้กำหนดความมุ่งหมาย
ในการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้กันแพร่หลายทั่วโลก
เป็นกุญแจแห่งคลังความรู้และเป็นสื่อสำคัญในการติดต่อกับต่างประเทศ
2. เพื่อให้เด็กรู้จักใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องสื่อความหมาย โดยให้มีทักษะ
ในการฟัง พูด อ่าน และเขียนพอควรแก่ชั้น
3. เพื่อให้เด็กเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษว่าเกี่ยวข้องกับ
ชีวิตประจำวัน และให้รู้ว่าโอกาสที่จะได้พบเห็นภาษาอังกฤษนั้นมีอยู่เนือง ๆ
4. เพื่อให้เด็กสนใจในการศึกษาหาความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอยู่เสมอ
5. เพื่อให้เด็กมีพื้นฐานในการศึกษาต่อ และเพื่อช่วยการศึกษาวิชาอื่น ๆ
ด้วย¹

การที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เริ่มต้นสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 5 คือเมื่อเด็กอายุประมาณ 9-11 ปี นั้น ถ้าพิจารณาตามทฤษฎี
การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแล้ว อายุดังกล่าวเป็นระดับที่เหมาะสม และควรจัดสอน
เพราะผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศให้แก่เด็กทั้งที่เป็นครูและผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับระบบประสาท ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า เด็กเล็ก ๆ นั้นมีความสามารถในการเรียน
ภาษาต่างประเทศได้ดี เช่น ศาสตราจารย์เฟย์ แอล บัมพาส (Faye L. Bumpass)
ได้กล่าวไว้ว่า เด็กมีความสามารถในการฟังเสียงต่าง ๆ และมีความสามารถในการจำ
เป็นพิเศษ และความสามารถดังกล่าวจะถึงจุดยอดก่อนอายุ 12 ปี ในระยะก่อนหน้านั้น

¹ศึกษาธิการ, กระทรวง, หลักสูตรประ โยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
2503 (พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2511), หน้า 10.

เด็กจะสามารถเลียนเสียงและจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง นอกจากนี้ เด็กยังไม่มี ความกระตือรือร้นในการที่จะแสดงออก อีกทั้งยังไม่รู้ภาษาตนเองมากจนเป็นอุปสรรคในการเรียนภาษาอื่นเหมือนอย่างที่เราพบกับผู้ที่มีอายุมากกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ เด็กจึงสามารถเรียนภาษาได้¹

นายแพทย์ไวร์เคอร์ เพนฟิลด์ (Wilder Penfield) ผู้เชี่ยวชาญทางระบบประสาทชาวแคนาดา กล่าวว่า ตามทฤษฎีเกี่ยวกับความถนัดตามธรรมชาติในการเรียนภาษา ในค่านกลไกของสมองและพัฒนาการของอวัยวะของสมองนั้น ทำให้เด็กสามารถเป็นพิเศษในการเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 10 ปี และต่อไปจนอายุ 14 ปี ในระหว่างอายุ 8 ถึง 10 ปี นั้น เป็นระยะเวลาที่สมองยืดหยุ่นได้มากที่สุดและมีความสามารถพิเศษเกี่ยวกับการพูด ถ้าหลังจากอายุ 14 ปีแล้ว อวัยวะต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีความอยู่ตัวมากขึ้น และจะช้าลง และจะมีความสามารถในการรับรู้อย่างลงเกี่ยวกับการเรียนภาษา ทั้งนี้เพราะเด็กวัยนี้กำลังจะเริ่มใช้เหตุผลและคิดอะไรที่เป็นนามธรรมยิ่งขึ้น²

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ ยังยกเหตุผลที่ทำให้เด็กสามารถเรียนภาษาได้ โดยเฉพาะในด้านการออกเสียงได้ก็ เพราะเด็กชอบพูดอะไรซ้ำ ๆ ไม่รู้สึกอายที่จะว่าตาม เพราะยังไม่ค่อยคิดถึงตัวเองมากนัก มีประสาทการฟังที่ไวและอวัยวะในการออกเสียงยังคงตัวอยู่มาก

เท่าที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า มีครูภาษาต่างประเทศและผู้ที่มีความรู้ทางระบบประสาทสนับสนุนให้เด็กเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศเสียตั้งแต่ก่อนอายุ 10 ปี เพื่อผลทาง

¹Faye L. Bumpass, Teaching Young Students English as a Foreign Language (New York : American Book Company, 1963), p.4.

²Wilder Penfield, "A Consideration of the Neurophysiological Mechanism of Speech and Some Educational Consequences," Bulletin of the American Academy of Arts and Sciences 5 (February 1953) : 199 - 214.

ด้านการออกเสียง และเพื่อสร้างความเคยชินแก่ผู้เรียนในการออกเสียง โดยเฉพาะ โดยอ้างถึงธรรมชาติในคำต่าง ๆ ของเด็ก แต่ธรรมชาติต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วนั้นจะอำนวยความสะดวกแก่การเรียนภาษาต่างประเทศของเด็กจริงตามที่ผู้รู้กล่าวไว้ ถ้าเด็กได้เรียนแบบที่ค้ำนั้นนั่นคือมีครูที่ดี แต่ในทางตรงข้าม ถ้าเด็กเกิดใช้ความสามารถในการเรียนภาษาของตนโดยการเลียนแบบที่ไม่ดี ผลก็คือจะได้เรียนสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้องไว้อย่างยากที่จะแก้ไขหายได้

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ก็น่าจะต้องหยุดคิดว่าถ้าเรายังไม่มีครูที่ได้รับการศึกษาอบรมมาเพื่อทำการสอนภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยได้อย่างถูกต้อง เป็นจำนวนพอเพียงกับความต้องการของโรงเรียนทุกแห่งที่สอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 5 ครบหรือที่รัฐบาล ครูอาจารย์ เด็ก ตลอดจนผู้ปกครองต้องมาเสียเงิน เสียเวลากับการเรียนการสอนที่มีได้ผลคุ้มค่า คือให้เด็กใช้ความสามารถโดยธรรมชาติมาลอกเลียนภาษาต่างประเทศโดยที่เรียนได้อย่างดี แต่เผชิญเป็นการลอกเลียนจากแบบที่ไม่พึงปรารถนาแล้ว สิ่งต่อไปให้ครูชั้นสูงขึ้นไปแก้ไขในบางเรื่อง และอาจจะเพิ่มเติมสิ่งที่ผิดให้อีกในคำอื่น¹

สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่ประสบปัญหาต่าง ๆ และมิได้รับผลเท่าที่ควรจะได้ ก็เป็นเพราะปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะ

1. ความต้องการครูภาษาอังกฤษมีสูง ทำให้ไม่มีครูภาษาอังกฤษอย่างทั่วถึง
2. บ่อยครั้งที่ครูที่สอนภาษาอังกฤษมิได้รับการศึกษาอบรมมาเพื่อให้เป็นครู

ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ

3. ผู้ที่เข้าเรียนในสถาบันฝึกหัดครู ส่วนใหญ่คิดมาเป็นครูเพราะเหมาะแก่ฐานะและสติปัญญา มิได้ตั้งใจจะมาเรียนวิชาครูด้วยความรักหรือสนใจอย่างแท้จริง

จากปัญหาเรื่องเกี่ยวกับตัวครูนี้เอง จึงเป็นผลกระทบกระเทือนต่อการเรียน-

¹พรหมณี สาคกริก, "ข้อคิดในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมปลาย," วารสารครูศาสตร์ 4 (มิถุนายน-กันยายน 2514) : 56 - 58.

การสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนการสอน แม้ตัวผู้เรียนจะไม่ค่อยดี คือสติปัญญาอ่อน ขาดความสนใจ และสิ่งแวดล้อมก็อึดอัดที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งหนังสือแบบเรียนและแบบทดสอบเท่าที่มีอยู่ไม่ค่อยดี แต่ถ้ามีครูดี มีความรู้ ความสามารถทั้งในด้านเนื้อหาวิชาและการถ่ายทอดวิชาการ ชอบยกพร่องทางคำอื่น ๆ จะได้รับการปรับปรุงจากครู และทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีพอสมควร แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้ามีนักเรียนดี มีสถานที่เรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ดี มีตำราแบบเรียนและแบบทดสอบเหมาะสมถูกต้องหลัก แต่ถ้าครูไม่มีความรู้ความสามารถก็ไม่ทำให้เกิดประโยชน์อะไรมากนัก และมักจะทำให้เสียผลมากกว่า

ผู้เริ่ พงษ์ทองเจริญ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องของครู และการเตรียมตัวของครูในการสอนภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

การที่นักเรียนไม่สามารถจะพูด สนทนา อ่านได้อย่างคล่องแคล่ว และมีความเข้าใจ หรือเขียนภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องได้นั้น นับว่ามีข้อบกพร่องอยู่ ซึ่งครูอาจจะแก้ไขได้ โดยเพิ่มพูนความรู้และปรับปรุงวิธีสอนของครู ในการสอนนั้นครูจะท่องจำ จะสอนอะไร และสอนอย่างไร นั่นคือครูจะท่องจำเนื้อหาของวิชาและวิธีสอน ครูภาษาอังกฤษพึงระลึกว่า

1. ครูจะทองมีความรู้ในเรื่อง โครงสร้างของภาษาอังกฤษอย่างถ้อยอยู่ นอยที่สุดใเนื้อหาที่สอน ครูจะทองใช้ภาษาใโดย่างถูกต้อง ควบเหคุนี้ กอนเขาหองเรียน ครูจะทองเตรียมการสอนอย่างถ้อย
2. ครูจะทองรู้เรื่อง โครงสร้างภาษาใไทยอย่างถ้อย สามารถจะเปรียบเทียบ โครงสร้างของภาษาใไทย และภาษาอังกฤษใ
3. ครูจะทองทราบวิธีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของนักเรียนกว่าที่นักเรียนทำผิดนั้นจะทองแก้ไขอย่างใ และจะทองทำการฝึกฝนอย่างใจึงจะช่วยให้ นักเรียนทำใถูกต้อง
4. เวลาสอน ครูพยายามใใช้ภาษาอังกฤษใให้มากที่สุด เพื่อทำให้ นักเรียนรู้สึกว่าตนสามารถใใช้ภาษาอังกฤษนั้นใจริง
5. ครูจะทองรู้จักสร้างบรรยากาศใในห้องเรียนใให้นักเรียนรู้สึกใมีความกระตือรือร้นใจะเรียน
6. ครูจะทองรู้จักใใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ

นอกจากนี้ ครูจะได้รับผลดีในการสอนภาษายิ่งขึ้น ถ้ามีความรู้ในเรื่อง
จิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน
ได้ผลดีที่สุด¹

เอช ซี เบอร์โรว์ (H. C. Burrow) ผู้เขียนตำราภาษาอังกฤษชุด
The Oxford English Course for Thailand ที่ใช้เรียนในชั้นประถมศึกษา
ได้ยืนยันในที่ประชุมสัมมนาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาว่า การที่ครูไทยจะ
สอนภาษาอังกฤษให้นักท่องเที่ยวไม่เป็นสิ่งเหลือวิสัย เพราะคำและโครงสร้าง (แบบประโยค)
ที่ใช้สอนระดับนี้มีอยู่จำกัด ไวยากรณ์ที่สอนก็มีไม่มาก ถ้าครูศึกษาให้ทราบเสียก่อนในสิ่งที่
ครูจะสอน ครูก็จะสอนได้ถูกต้อง ตลอดจนการออกเสียงครูก็อาจฝึกได้จากแผ่นเสียงประกอบ
ไว้²

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษว่าเป็นจะต้องเพิ่มพูนความรู้และแก้ไข
ปรับปรุงวิธีสอนของตนอยู่เสมอ ปัจจุบันนี้ได้มีการปรับปรุงวิธีสอน โดยอาศัยการศึกษา
ภาษาตามหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือที่เรียกว่าวิชาภาษาศาสตร์ (Linguistics)
คือศึกษาจากหน่วยเสียง (Phonemes) และหน่วยคำ (Morphemes) ตลอดจนถึงกฎ-
เกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนของประโยค (Syntax) ในภาษานั้น ๆ แล้วนำความรู้เหล่านี้
มาช่วยในการสอนวางแผนการสอน และจัดอุปกรณ์การสอนให้สอดคล้องกับหลักการของ
ธรรมชาติการเรียนรู้ของภาษา³

¹ สุโร พงษ์ทองเจริญ, วิธีสอนภาษาอังกฤษ, วิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชา
การศึกษา, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519), หน้า 3-4.

² กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, รายงานสรุปความคิดเห็นจากการสัมมนา
หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา, หน้า 90.

³ บรูซ แวน ไชฮอก, แนววิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์, แปลโดย
คมคาย จงเจริญสุข (พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2506),
หน้า 3.

วิลเลียม จี มอลตัน (William G. Moulton) ได้กล่าวเน้นให้รู้ว่
ธรรมชาติที่แท้ของภาษานั้นคือเสียง ไม่ใช่ตัวอักษรหรือเครื่องหมายที่ปรากฏบนกระดาษ
การเรียนภาษานั้นต้องฝึกให้เกิดเป็นนิสัย โดยเขาสรุปไว้ดังนี้คือ 1) ภาษาคือคำพูด
ไม่ใช่การเขียน 2) ภาษาหนึ่ง ๆ นั้นเป็นชุดของนิสัย 3) ภาษาควรจะเรียนได้
จากการสอนไม่ใช่การบอกเล่าให้ฟัง 4) ภาษาคือคำพูดของเจ้าของภาษาเองไม่ใช่
คิดเอาว่าเจ้าของภาษาควรจะพูดเช่นนั้น 5) ภาษาต่าง ๆ นั้นแตกต่างกันแต่ละภาษา
ย่อมจะต้องมีโครงสร้างของตัวเอง¹

ดังนั้นการได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในวิชาภาษาศาสตร์จะช่วยให้ครูผู้สอน
สามารถชี้จุดแตกต่างระหว่างภาษาเดิมกับภาษาใหม่ที่นักเรียนจะเรียนและนำความรู้
มาช่วยในการวางแผนการสอนและปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษให้ค่อยดีขึ้นเรื่อยๆ

ในการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย มีความเคลื่อนไหวมา
กว่า 10 ปีแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยทั้งที่เป็น
ชาวไทยและชาวต่างประเทศซึ่งเป็นเจ้าของภาษา ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของ
การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เช่นในปี พ.ศ. 2502 สถาบัน
การค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ (South-
east Asian Regional English Project) หรือที่มีชื่อย่อว่า SEAREP
มาช่วยสร้างแบบเรียนภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับผู้เรียนไทย ทั้งนี้ได้พิจารณาการเรียน
การสอนโดยอาศัยแนวการสอนตามหลักภาษาศาสตร์เป็นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษา
ไปจนถึงระดับฝึกหัดครู

¹William G. Moulton, "Linguistics and Languages Teaching
in the United States 1940-1960," Trends in European and American
Linguistics 27 (January 1967) : 88 - 89.

ในปี พ.ศ. 2507 กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการสำรวจภาวะการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน" ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่กรมวิสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา กรมการฝึกหัดครู และกรมวิชาการ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำการสอนในโรงเรียน ราษฎรด้วย คณะกรรมการนี้ได้ทำการสำรวจสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน โรงเรียนในขณะนั้น (ซึ่งสำรวจทั้งระดับประถม มัธยม และฝึกหัดครู)

ต่อมาเมื่อปี 2510 โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ได้ตั้งคณะกรรมการสำรวจ ความรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 และ บัณฑิตศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ พร้อมทั้งสำรวจจำนวนคณาจารย์ที่ได้รับการศึกษาอบรมมา เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และหรือภาษาศาสตร์ ตลอดจนบทเรียน คำกร และข้อทดสอบที่ใช้ในการทดสอบ¹

และในปีเดียวกันนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการสัมมนา หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ระหว่างวันที่ 21-28 มีนาคม 2510 ณ ศูนย์วิจัย การศึกษา ผู้ร่วมสัมมนาครั้งนี้มีครูผู้ทำการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชำนาญเฉพาะสาขาวิชาการ สอนภาษาอังกฤษ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารการศึกษา เช่น ศึกษาพิเศษ ทั้งระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีความมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อพิจารณาหลักสูตรและอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษประถมทอนกัน ตามข้อเท็จจริงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรและอุปกรณ์การสอนภาษา อังกฤษประถมศึกษาก่อนปลาย พุทธศักราช 2503

¹"English Language Teaching in the Universities in Thailand," in A Report to the University Development Commission from the English Language Program Committee (Bangkok, n.p., 1969), p.1.

3. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย โดยมุ่งหมายปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น¹

ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 ศูนย์พัฒนาภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้นระหว่างวันที่ 24-25 ตุลาคม 2512 ที่ศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีความมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ในปี พ.ศ. 2513 กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมทางวิชาการเรื่อง "ปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กไทย" ณ ห้องประชุมหอสมุดแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 11-12 มิถุนายน 2513²

และเมื่อต้นปี พ.ศ. 2514 ศูนย์ภาษาอังกฤษ โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยร่วมกับประธานคณะกรรมการประสานงานโครงการภาษาอังกฤษระดับชาติ ได้ทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ขึ้นเพื่อเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาปรับปรุงนโยบายและหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่คนไทย โดยถือเอาผลการสำรวจของกระทรวงศึกษาธิการ (2507) และของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย (2510) ประกอบการพิจารณาเสนอแนะด้วย

ในข้อเสนอแนะของศูนย์ภาษาอังกฤษนั้น มีข้อเท็จจริงสำหรับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่คนไทยหลายด้านที่น่าสนใจเป็นพิเศษคือ สิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างประเทศเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับการเรียนการสอน

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, รายงานสรุปความคิดเห็นจากการสัมมนาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา, หน้า 1.

² สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กองวางแผนการศึกษา, รายงานการประชุมทางวิชาการเรื่องปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514), หน้า 1.

ภาษาอังกฤษในประเทศไทย คือ

1. ผลการเรียนรู้การสอนในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน โดยทั่วไปยังอยู่ในระดับอ่อนมาก

2. สาเหตุสำคัญที่ทำให้การสอนไม่ได้ผลดี ก็คือการศึกษาต้องมาเสียเวลาแก่ข้อผิดพลาดซึ่งสอนไว้ในชั้นต้น ๆ ทั้งนี้เพราะในระดับเริ่มต้นซึ่งเป็นระยะที่ต้องการครูที่ดีที่สุด เรากลับใช้ครูที่มีความรู้ภาษาอังกฤษและความสามารถในการสอนน้อยที่สุด

3. การที่จะกำหนดให้เด็กไทยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษในระยะใดโดยถือพฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นเกณฑ์เพียงอย่างเดียวนั้นย่อมไม่ได้ แต่ควรจะเริ่มสอนภาษาอังกฤษในขณะใด และในสถานที่ที่มีครูภาษาอังกฤษที่ดีและมีจำนวนเพียงพอไม่ว่าจะนาน โยบายใดไปถือปฏิบัติ การปรับปรุงการสอนภาษาไทยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะทักษะในการสื่อความหมายในภาษาของตนเอง เป็นพื้นฐานที่จำเป็นจะต้องมีก่อนที่จะเรียนภาษาต่างประเทศ¹

จากผลเสียดังกล่าว ประกอบกับผลการสำรวจวิจัยและ เสนอแนะของสถาบันศูนย์ภาษาอังกฤษ ทบวงมหาวิทยาลัย ที่ได้เสนอแก่โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดนโยบายการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาใหม่ โดยจัดวิชาภาษาอังกฤษให้เป็นวิชาเลือกในหลักสูตรใหม่ (2521) ถ้าโรงเรียนประสงค์จะสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันก็อาจจัดในรูปประสบการณ์ชีวิตได้² ทั้งนี้โรงเรียนควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครูและจำนวนครูที่พอเพียงจะทำให้การสอนเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

¹The English Language Center of the University Development Commission, Office of the National Education Council, Proposals for Improvement of English Instruction in Thailand (Bangkok, 1971), pp. 1-2.

²กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์, เอกสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ อสมศ., 2519), หน้า 7.

จะเห็นได้ว่าการที่กระทรวงศึกษาธิการไม่จัดวิชาภาษาอังกฤษเข้าเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรใหม่ (2521) หรือบังคับไม่ให้มีการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาอีกต่อไป ก็เพราะได้ตระหนักถึงปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี

พรหมณี สาคริก ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับผลเสียและผลดีในการบังคับไม่ให้มีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ไว้ดังนี้

ผลเสีย :

1. ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่อายุยังน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้จะรู้สึกว่าการที่กระทรวงศึกษาธิการจะสั่งให้มีฟังได้
2. โรงเรียนที่พร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนได้ดี กล่าวคือมีครูที่มีวุฒิและคุณสมบัติเหมาะสมที่จะสอนในระดับนี้จำนวนมากพอ และมีตำราเรียนและอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นก็จะขาดโอกาสที่จะจัดบริการอันเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและประเทศชาติ
3. ผู้ที่เชื่อว่าการศึกษาที่มีการสอนภาษาอังกฤษโดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้เรียนจะได้เรียนรู้เพียงใดหรือไม่ (เช่น ประเภทที่ครูสอนจบเล่มตำราที่กำหนดให้เรียน แต่นักเรียนเรียนรู้ได้เพียงไหนเป็นคนละปัญหา) จะรู้สึกว่าการที่กระทรวงศึกษาธิการจะสั่งให้มีฟังได้

ผลดี :

1. เปิดโอกาสให้เด็กมีปัญหาที่เรื้อรังมาเป็นเวลานาน กล่าวคือ การสอนภาษาอังกฤษที่ไม่ได้ผลเพราะครูที่เริ่มต้นส่วนใหญ่เริ่มผิด ๆ และครูระดับสูงขึ้นไปบางส่วนก็เพิ่มความผิดพลาดต่าง ๆ ใหม่มากขึ้น หรือยิ่งลึกยิ่งขึ้น ในขณะที่บางพวกที่มีความรู้ความสามารถจะสอนต่อ ต้องมาเสียเวลาแก้สิ่งที่ผิดพลาดเหล่านั้นไปด้วย และสอนไปด้วยทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา
2. นักเรียนบางส่วนที่อาจจะได้ประโยชน์จากการเรียนวิชาอื่น ๆ เช่น เกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่นของเขาจะมีโอกาสเรียนวิชาดังกล่าว หรือมีโอกาสเรียนภาษาไทยให้สามารถเข้าใจประโยชน์ในการสื่อความหมายและหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อจบออกจากโรงเรียนไปแล้ว แทนภาษาอังกฤษได้
3. สะดวกในการจัดหลักสูตรประถมศึกษา เพราะสามารถจัดวิชาต่าง ๆ สอน

แทนภาษาอังกฤษในช่วงเวลาที่เคยใช้สอนภาษาอังกฤษได้¹

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการจัดวิชาภาษาอังกฤษให้เป็นวิชาเลือก หรือแบบไม่บังคับให้มีการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา จะก่อให้เกิดผลดีหลายประการดังต่อไปนี้

1. เป็นโอกาสดียิ่งที่จะได้มีการปรับปรุงคุณภาพและยกมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งประเทศ เพราะถ้าเริ่มสอนในระดับต้นๆ จะช่วยให้การสอนในระดับสูงขึ้นไปซึ่งมีครูและวิธีการเรียนการสอนที่เหมือนกัน ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนที่ไม่พร้อมเพราะไม่มีครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ก็ไม่ต้องจัดสอน นักเรียนที่ไม่สนใจภาษาอังกฤษก็ไม่ต้องเรียน และในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้โรงเรียนที่พร้อมจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพตามที่ควรจะเป็น

2. โรงเรียนที่เห็นว่ามีความพร้อมซึ่งเหมาะแก่ท้องถิ่น และจะอำนวยความสะดวกให้แก่แก่นักเรียนของตนมากกว่าภาษาอังกฤษก็มีโอกาสทำได้

3. ไม่เป็นการวิครอนเสรีภาพของโรงเรียนที่พร้อมที่จะสอน และของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานของตนได้เรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาด้วย แต่การไม่บังคับให้มีการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาถ้าจะเกิดผลเสียใดเช่นกัน คือ

1. จะมีครูจำนวนหนึ่งที่เคยสอนภาษาอังกฤษแต่ไม่มีวุฒิและคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องปรับปรุงตนเองให้สามารถสอนวิชาอื่นแทน

2. อาจจะมีบางโรงเรียนที่ไม่มีครูที่มีคุณสมบัติเข้าชายที่จะเปิดสอนภาษาอังกฤษได้ทันที แต่มีผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้เปิดสอน

ทั้งสองประการจะแก้ไขได้โดยขอความร่วมมือและความเห็นใจจากทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครองให้เวลากับครูได้เข้ารับการอบรมเพื่อปรับปรุงตนเอง (ซึ่งก็เป็น การเปลี่ยนแปลงที่น้ำจะได้รับการส่งเสริม) และโรงเรียนจักดำนต่าง ๆ ให้พร้อมยิ่งขึ้น

¹พรหมณี ศาคริก, "ความเห็นชาวบ้าน" สยามรัฐ (3-9 กันยายน 2520):2.

ซึ่งทั้งนี้ถ้าถึงประโยชน์ในอนาคตก็เป็นสิ่งที่จะได้รับความร่วมมือซึ่งกันและกันได้¹

* ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะเปลี่ยนนโยบายเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ
ในชั้นประถมศึกษาโดยไม่บังคับให้สอนเป็นวิชาสามัญ แต่ได้จัดไว้เป็นวิชาเลือกก็ตาม
โรงเรียนต่าง ๆ ที่เคยสอนอยู่ก็จะยังคงสอนอยู่ตามเดิม ทั้งนี้เพราะเหตุผลหลายประการคือ

1. ความเคยชินของครูที่เคยสอนอยู่ก่อน ครูบางคนมีทัศนคติที่ดีต่อการสอน
ก็คงอยากสอนต่อไป ครูบางคนถึงแม้จะไม่ค่อยชอบสอนเท่าไรนัก แต่เมื่อสอนอยู่แล้วก็
คงอยากสอนต่อไปดีกว่าจะต้องเปลี่ยนวิชาสอน

2. ความนิยมของบุปผากรองนักเรียนที่ชอบใ้บุตรหลานของตนได้เรียน
ภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็ก ก็คงอยากให้โรงเรียนนั้นสอนต่อไป

3. เกี่ยวกับชื่อเสียงของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนใดเปิดสอนภาษาอังกฤษ
ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถือว่าโรงเรียนนั้นมีครูมีอุปกรณ์การสอนพร้อม จะเป็นโรงเรียนที่
ได้รับความนิยม

เป็นที่ทราบกันแล้วว่า ครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้การเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษสำเร็จหรือไม่ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อ
การสอนของครูในระดับประถมศึกษา เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือการเรียน
การสอนในระดับนี้ให้บรรลุผลด้วยก็

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสำรวจปัญหาทั่วไปและอุปสรรคในการดำเนินการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูต่อปัญหาการใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2503
และแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

3. เพื่อเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อันจะเป็นผลให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้บรรลุความมุ่งหมายได้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

สมมุติฐานของการวิจัย

ครูภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการสอนทั้งในด้านเนื้อหา วิธีสอน อุปกรณ์การสอน หลักสูตร (พ.ศ.2503) และแบบเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2521 จำนวนโรงเรียน 40 แห่ง จำนวนครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ 200 คน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้ผ่านการทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุงแล้วสามารถทำให้ผู้ตอบเข้าใจข้อความที่ถามได้ตามวัตถุประสงค์
2. การศึกษาปัญหาค้างนี้ ศึกษาจากครูที่ทำการสอนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2521 เท่านั้น จึงอาจจะไม่ครอบคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นในปีต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตอนปลายรวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. เป็นข้อมูลให้สถาบันฝึกหัดครูและผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตอนปลายพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขการสอนวิชาภาษาอังกฤษทั้ง

ในค่านวีสอน แบบเรียน และอื่น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว สอบถามความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและการบริหารงานค่านววิชาการ
2. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปทดลองใช้กับครูที่สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 15 คน ในโรงเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์
3. ประชากร คือครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร 40 โรงเรียน จำนวนครู 200 คน
4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับประชากรที่เลือกไว้
5. นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและขอเสนอแนะ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อปัญหาการสอนระดับประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยให้คำจำกัดความคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิดหรือการลงความเห็นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่¹ ในที่นี้หมายถึงการตัดสินใจในการตอบแบบสอบถามของครู

¹Carter V. Good, Dictionary of Education, 3d ed. (New York : McGraw-Hill Book Co., 1973), p. 399.

ครูภาษาอังกฤษ หมายถึง ข้าราชการที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
และ 6

โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ภายใต้
การดำเนินงานของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย วิชาภาษาอังกฤษ
พุทธศักราช 2503

แบบเรียน หมายถึง หนังสือภาษาอังกฤษที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
กำหนดให้ใช้